

**Mál nr. 42/2025**

**Nafn málskotsaðila (M)**

**Nafn varnaraðila (V)**

**Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.**

**Nafn vátryggingartaka ábyrgðartryggingar(X)**

**Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.**

**Gögn.**

1. Málskot móttakið 23. janúar 2025 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags 18. febrúar 2025 ásamt fylgiskjali.

**Málsatvik.**

Í málskoti kemur fram að M hafi, hinn 26. apríl 2022, er hún var að störfum í þágu X, orðið fyrir líkamstjóni. Samkvæmt tilkynningu til Sjúkratrygginga, dags. 27. apríl 2022, sem undirrituð er af vinnuveitanda, kemur fram að M hafi verið að keyra á keyrslutjakki að starfssvæði þar sem hún ætlaði að leggja tjakknum þegar það kom hægra slag á stýrið með þeim afleiðingum að tækið beygði til hægri og lenti á árekstrarvörn með þeim afleiðingum að M fékk á sig högg. Sömu lýsingu er að finna í tilkynningu til Vinnueftirlitsins sem ber það með sér að hafa verið undirrituð af öryggisverði X hinn 27. apríl 2022, en virðist þó ekki hafa borist eftirlitinu fyrr en 9. maí 2022, sbr. tölvupóst þess dags. 3. maí 2023. Í málskoti kemur fram að V hafi hafnað bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X vegna þess líkamstjóns sem M varð fyrir. M telur bótaskyldu vera fyrir hendi, enda hafi samstarfsfólk M kannast við það að vart hefði orðið við umrædda bilun, þ.e. slag í stýri, í tjakknum áður en til slyssins kom. Er þá vísað til þess að þó M hafi verið óvinnufær frá slysdegi hafi ekki verið tilkynnt um slys hennar til samræmis við 79. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Hafi rannsókn Vinnueftirlitsins á tildrögum slyssins því ekki farið fram. Af sönnunarskorti sem af því leiði verði X að bera hallann. Slag í stýri geti ekki talist eðlilegt í stýrisbúnaði og hefði slysið verið tilkynnt með þeim hætti sem lög geri ráð fyrir hefði mátt rannsaka þann þátt nánar. M hafi ekki verið kunnugt um þennan ágalla á tjakknum en samstarfsfólk hennar hafi, eins og áður segir, veitt því athygli að tækið ætti þetta til. Því hafi verið til staðar vitneskja um þennan ágalla, án þess að gripið hafi verið til aðgerða vegna þess. Hefðu skýrslur verið teknar af vitnum eða starfsmönnum strax á slysdegi hefði mátt leiða framangreint nánar í ljós en vegna misbrests á tilkynningu, sem sé alfarið á ábyrgð X, hafi engin slík gagnaoðflun átt sér stað. Lýsing X á atvikinu í tilkynningum þess sé sú að slag hafi komið í stýrið og sé það þá á ábyrgð þess að ganga úr skugga um ástand tjakksins og eftir atvikum útiloka að vanbúnaður hans hafi leitt til slyss M. Það hafi ekki verið gert. Í höfnunarbréfi V til M hafi þá komið fram að ekki sé algengt að það komi slag í stýrið en það geti komið fyrir af og til að stýri á tjökkum leiti til hægri eða vinstri. Bendi það til þess að X hafi haft vitneskju um hættueiginleika tækisins og hefði þá í öllu falli átt að framkvæma skoðun á umræddum tjakki. Verði X að bera hallann af sönnunarskorti hvað þetta varði.

Í bréfi V til nefndarinnar segir að fyrirliggjandi myndbandsupptaka af slysinu styðji ekki við þá frásögn M að atvikið verði rakið til bilunar í tjakknum. Af upptökunni megi þvert á móti ráða að um óhappatilviljun eða augnabliks gáleysi M sjálfrar hafi verið að ræða. Jafnvel þó um bilun hafi verið að ræða séu skilyrði skaðabótaskyldu ekki uppfyllt. Samkvæmt upplýsingum frá X sé það ekki algengt að slag komi í stýri lyftaratjakka, en það geti af og til gerst að stýri þeirra leiti til hægri eða vinstri og sé það þá yfirleitt lagfært strax. Í þessu tilviki sé ekkert sem bendi til þess að X hafi vitað af meintri bilun fyrir slys M og látið hjá líða að grípa til aðgerða. Engin gögn bendi þá til þess að tjakkurinn hafi farið í viðgerð síðan eða að annað starfsfólk hafi kvartað undan sömu bilun. Skilyrði skaðabótaskyldu séu þau að slys M verði rakið til saknæmrar háttsemi sem X beri ábyrgð á og engin sönnun á slíku liggi fyrir. Sú staðreynd að slysið hafi ekki verið tilkynnt samdægurs til Vinnueftirlitsins breyti ekki framangreindu enda liggi fyrir sönnun um atvikið sem slíkt. Skaðabótaskylda stofnist ekki sjálfkrafa þó tilkynningarskylda sé vanrækt.

**Álit.**

Samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 skal atvinnurekandi án ástæðulausrar tafar tilkynna til Vinnueftirlits öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Slys þar sem líkur eru á að starfsmaður hafi orðið fyrir langvinnu eða varanlegu

heilsutjóni skal tilkynna Vinnueftirlitinu eigi síðar en innan sólarhrings. Því er ekki mótmælt að M hafi hætt störfum þegar á slysdegi og verið óvinnufær dagana á eftir. Á grundvelli þessa verður að telja að X hafi borið að tilkynna slysið til Vinnueftirlitsins án ástæðulausrar tafar. Þessu gætti X ekki að þar sem slysið var ekki tilkynnt til Vinnueftirlitsins fyrr en 9. maí 2022. Í dómaframkvæmd hefur vanræksla á slíkri tilkynningarskyldu almennt verið metin þannig að frásögn tjónþola sé lögð til grundvallar málsatvikum og þar með orsökum slysa. Verður X því að bera hallann af sönnunarskorti um málsatvik að því leyti sem þau eru óljós og aðila greinir á um þau. Þess utan verður að líta til þess að í tilkynningum X til Sjúkratrygginga og Vinnueftirlitsins er orsök slyssins sögð vera slag í stýri tjakksins og hefur framangreind frásögn M af atvikum því verið staðfest af hálfu X. Verður þá ekki ráðið af fyrirliggjandi myndbandi af atvikinu að slag hafi ekki komið á stýrið og breytir framlagning þess því engu hvað framangreint varðar.

Verður því, sbr. allt framangreint, að byggja á því að orsök slyss M hafi verið sú að slag hafi komið á stýri keyrslutjakks með þeim afleiðingum að hann leitaði til hægri og hafnaði á árekstrarvörn með þeim afleiðingum að M fékk á sig högg og varð fyrir líkamstjóni. Þó orsök slyssins teljist þannig sönnuð verður því þó ekki jafnað til sönnunar þess að skilyrði bótaábyrgðar teljist uppfyllt. Hvílir það á M að sýna fram á að tjón hennar sé að rekja til saknæmra athafna eða athafnaleysis X eða annarra atvika eða aðstæðna sem X verði gert að bera skaðabótaábyrgð vegna.

Ekki er um það að ræða að X beri hlutlæga ábyrgð á umræddum tjakki eða ástandi hans. Þannig þarf í þessu tilviki að liggja fyrir að X hafi annað hvort verið kunnugt um að ágalli væri á tjakknum, eða að viðhaldi hans og eftirliti hafi að öðru leyti verið ábótavant. M vísar m.a. til þess að um þekkta bilun í þessum tjakki hafi verið að ræða og að öðru starfsfólki X hafi verið kunnugt um hana. Engin gögn, s.s. yfirlýsingar umrædds starfsfólks, liggja fyrir nefndinni hvað það varðar. Er því ekki sýnt fram á að um þekkta bilun í þessum keyrslutjakki hafi verið að ræða eða að X hafi haft vitneskju um hana.

Eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni telst því ekki sýnt fram á að skilyrði skaðabótaskyldu séu uppfyllt og af því verður M að bera hallann. Í ljósi þess er óhjákvæmilegt að hafna kröfu hennar.

#### Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 3. júní 2025.  
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir